

Sygn. akt IV U 1309/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 31 marca 2016r. w S.

odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 06 października 2015r. znak: (...) oraz decyzji z dn. 13 października 2015 r. Nr (...)

w sprawie A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o wysokość kapitału początkowego i o prawo do emerytury

I. zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 13 października 2015r. i ustala prawo A. K. do emerytury od dnia 01 września 2015r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz A. K. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.;

III. oddala odwołanie od decyzji z dnia 06 października 2015r.;

Sygn. akt: IV U 1309/15 **UZASADNIENIE**

W dniu 30 września 2015r. wpłynął do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniosek A. K. o emeryturę w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W związku z powyższym wnioskiem, decyzją z 6 października 2015r. organ rentowy ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999r. w kwocie 122 342,33 złotych. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego organ rentowy przyjął okresy składkowe w wymiarze 23 lata, 9 miesięcy i 20 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 16 dni (decyzja z 6 października 2015r. k.23 akt o ustalenie kapitału początkowego).

Następnie decyzją z 13 października 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił A. K. prawa do emerytury wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił, iż do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 25-letni okres składkowy i nieskładkowy. Organ

rentowy podniósł, że udowodniony okres ubezpieczenia wynosi 23 lata, 10 miesięcy i 6 dni, z czego okresy składkowe stanowią 23 lata, 9 miesięcy i 20 dni, a okresy nieskładkowe 16 dni. Do okresu ubezpieczenia organ rentowy nie zaliczył – jako okresu uzupełniającego – okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców od 7 sierpnia 1971r. do 19 listopada 1973r., gdyż w tym okresie przez rok uczęszczał on do szkoły, dlatego nie mógł pracować w gospodarstwie w pełnym wymiarze czasu pracy, jak wskazują na to w złożonych zeznaniach świadkowie (decyzja z 13 października 2015r. k.27 akt emerytalnych).

Odwołania od obu w/w decyzji złożył ubezpieczony A. K. wnosząc o ich zmianę poprzez zaliczenie do wysokości kapitału początkowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 7 sierpnia 1971r. do 19 listopada 1973r., a także zaliczenie tego okresu do okresu wymaganego do nabycia emerytury i w konsekwencji przyznanie mu emerytury. W uzasadnieniu stanowiska ubezpieczony wskazał, że wbrew twierdzeniom organu rentowego we wskazanym okresie stale pracował w gospodarstwie rolnym rodziców i z pracą tą nie kolidował fakt nauki przez 10 miesięcy w Szkole Przynależności Rolniczego w G. oddalonym od miejsca zamieszkania o 2 km. Nauka w powyższej szkole trwała od 4 do 5 godzin i nie kolidowała z pracą w gospodarstwie rolnym (odwołanie k.1-2 akt sprawy). Odwołania ubezpieczonego od decyzji z 6 października 2015r. i 13 października 2015r. zarejestrowane zostały pod sygnaturami akt odpowiednio IV U 1309/15 i IV U 1310/15. Postanowieniem z 31 marca 2016r. Sąd połączył sprawę z odwołania od decyzji z 13 października 2015r. ze sprawą z odwołania od decyzji z 6 października 2015r. celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą akt IV U 1309/15 (postanowienie z 31 marca 2016r. k.21 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o oddalenie obu odwołań powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w decyzji z 13 października 2015r. W odniesieniu zaś do odwołania od decyzji z 6 października 2015r. organ rentowy podniósł, że przepisy ustawy emerytalnej nie przewidują zaliczenia do ustalenia kapitału początkowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.3-4 i 14-15 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. K. urodził się w dniu (...) w G. powiat W.. Rodzice ubezpieczonego S. i C. małż. K. w latach 70-tych byli właścicielami gospodarstwa rolnego położonego na terenie wsi Ż. gmina G. o powierzchni 8 ha (zaświadczenie Wójta Gminy G. z 4 września 2015r. k.9 akt emerytalnych). Ubezpieczony od urodzenia mieszkał z rodzicami na terenie powyższego gospodarstwa (zaświadczenie o zameldowaniu k.13 akt emerytalnych). Po ukończeniu szkoły podstawowej, co nastąpiło z rocznym opóźnieniem z powodu powtarzania klasy, czyli w wieku 16 lat – od 1 września 1971r. ubezpieczony rozpoczął naukę w dwuletniej Szkole Przynależności Rolniczego w G., przy czym z uwagi na sytuację rodzinną – chorobę matki, szkoły tej nie ukończył przerywając naukę po pierwszym roku. Od ukończenia 16. roku życia – w dniu 7 sierpnia 1971r. do podjęcia pierwszej pracy zawodowej w dniu 20 listopada 1973r. (świadczenie pracy na k.3 akt o ustalenie kapitału początkowego), ubezpieczony stale pracował w gospodarstwie rolnym rodziców, przy czym przez pierwszy rok z tego okresu pracę tę łączył z nauką w w/w szkole położonej w G. ,tj. 3 km od wsi Ż.. Na posiadanych gruntach uprawiane było zboże, ziemniaki, rzepak. W gospodarstwie hodowane były krowy w ilości 2-3 sztuki, trzoda chlewna w ilości około 10 sztuk jednocześnie, drób. Był koń wykorzystywany do prac polowych. Do Szkoły Przynależności Rolniczego w G. ubezpieczony dojeżdżał rowem, co zajmowało mu kilkanaście minut w jedną stronę. Zajęcia w szkole trwały od 4 do 5 godzin i odbywały się w różnych godzinach z uwagi na to, że Szkoła Przynależności Rolniczego korzystała z pomieszczeń Szkoły Podstawowej w G.. Przed zajęciami w szkole i po tych zajęciach, a od wiosny 1972r. ,tj. po przerwaniu nauki w szkole do 19 listopada 1973r. ubezpieczony stale – codziennie pracował w gospodarstwie rolnym. W rozpatrywanym okresie ubezpieczony był najstarszym dzieckiem w domu, jego matka chorowała na nowotwór, a ojciec miał problemy z kręgosłupem. Ubezpieczony ma starsze rodzeństwo, ale w rozpatrywanym okresie rodzeństwo to pracowało w W.. W związku z taką sytuacją rodzinną obowiązki związane z pracą w gospodarstwie rolnym spadły w głównej mierze na ubezpieczonego. Ubezpieczony codziennie wstawał o godzinie 5 rano i wykonywał poranny obrządek zwierząt – karmienie, pojenie, dojenie krów, co zajmowało mu około 2 godzin. Czynności te powtarzał wieczorem. Ponadto wykonywał wszystkie inne czynności związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Pracował w polu - przy orce, zasiewach, sianokosach, żniwach, wykopkach, omłotach. Chodził pomagać w pracach polowych sąsiadom, a potem oni przychodzili na tzw. odrobek do rodziców ubezpieczonego. Praca

w gospodarstwie rolnym zajmowała ubezpieczonemu co najmniej 4 godziny dziennie, a w okresie kiedy nie uczył się w szkole nawet kilkanaście godzin dziennie. Gospodarstwo rolne stanowiło jedyne źródło utrzymania rodziny. Rodzice ubezpieczonego sprzedawali trzodę chlewną, drób, w tym gęsi, pierze (zeznania świadków: T. S. k.22v-23 – nagranie od minuty 27 do 36, Z. S. k.23 – nagranie od minuty 36 do 43 i T. B. k.23-23v – nagranie od minuty 43 do 50 oraz zeznania ubezpieczonego k.23v – nagranie od minuty 50 do 52 i k.21v-22 – nagranie od minuty 3 do 22).

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego (raport z analizy konta k.23 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. od decyzji z 13 października 2015r. odmawiającej mu prawa do emerytury podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy ,tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto zgodnie z §2 ust.1 przedmiotowego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Rozstrzygnięcie sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymaganego okresu ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat. Uwzględniony przez organ rentowy okres ubezpieczenia wynosi 23 lata, 10 miesięcy i 6 dni. Poza sporem pozostawało, że ubezpieczony osiągnął wymaganą ustawą wiek 60 lat oraz spełnił przesłankę stażu pracy w szczególnych w wymiarze 15 lat. Ubezpieczony podnosił, że posiada 25-letni okres ubezpieczenia, gdyż wykazany okres składkowy i nieskładkowy należy uzupełnić okresem pracy w gospodarstwie rolnym jego rodziców od ukończenia 16. roku życia ,tj. od 7 sierpnia 1971r. do 19 listopada 1973r. ,tj. do chwili podjęcia pierwszej pracy zawodowej, co nastąpiło w dniu 20 listopada 1973r. Przeprowadzone przez Sąd postępowanie dowodowe wykazało słuszność twierdzeń ubezpieczonego i dało podstawy do ustalenia, że w w/w okresie ubezpieczony stale pracował w gospodarstwie rolnym rodziców wykonując wszystkie stale i sezonowe prace związane z hodowlą zwierząt i uprawą ziemi. Ubezpieczony codziennie pracował przy porannym i wieczornym obrządku zwierząt i tylko ta czynność zabierała mu około 4 godzin, a ponadto wykonywał inne potrzebne prace w obejściu i w polu (vide: ustalenia faktyczne). Ustaleń o stałej pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym nie podważa fakt, że przez okres od września 1971r. do wiosny 1972r. ubezpieczony uczył się równolegle w Szkole Przynależności Rolniczego w G.. Szkoła ta oddalona była od miejsca zamieszkania ubezpieczonego od 3 km i dojazd do niej (rowerem) zajmował mu kilkanaście minut. Nauka zaś w szkole nie trwała dłużej niż 5 godzin. W tych okolicznościach w pełni wiarygodne są twierdzenia ubezpieczonego i zeznania świadków z których wynika, że ubezpieczony łączył naukę w w/w szkole z pracą w gospodarstwie rolnym i pracę tę wykonywał przez co najmniej 4 godziny dziennie, przy czym praca ta miała istotne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania przedmiotowego gospodarstwa. Wobec powyższego zgodnie z art.10 ust.1 pkt 3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd uznał, że okres pracy ubezpieczonego w

gospodarstwie rolnym od 7 sierpnia 1971r. do 19 listopada 1973r. podlega doliczeniu do okresu wymaganego do emerytury, sprawiając że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się okresem ubezpieczenia w wymiarze 25 lat

Mając na uwadze powyższe na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że A. K. przysługuje prawo do emerytury od 1 września 2015r. ,tj. od miesiąca, w którym ubezpieczony wystąpił z wnioskiem o świadczenie – pkt I wyroku. Ponadto zgodnie w wyniku sprawy Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – pkt II wyroku – wg stawki minimalnego wynagrodzenia adwokata wynikającej z §12 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – w brzmieniu obowiązującym od 1 sierpnia 2015r. do spraw wszczętych po tej dacie.

W odniesieniu do odwołania ubezpieczonego od decyzji z 6 października 2015r. o ustaleniu kapitału początkowego Sąd stwierdził, że odwołanie to nie zasługuje na uwzględnienie. Wbrew stanowisku ubezpieczonego okres pracy w gospodarstwie rolnym, o którym mowa w art.10 ust.1 ustawy emerytalnej nie jest uwzględniany przy ustalaniu kapitału początkowego. W tym miejscu wskazać należy na przepis art.174 ust.2 pkt 1-3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy ,tj. przed 1 stycznia 1999r. okresy składkowe, o których mowa w art.6, okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 5 oraz okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art.5 ust.2 ustawy. Mając na uwadze powyższą regulację, na podstawie art.477¹⁴§1 kpc Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z 6 października 2015r.